

LATVIJAS PAŠVALDĪBU IZPILDDIREKTORU ASOCIĀCIJA

RĪGĀ 2018.GADA 23. NOVEMBRĪ

GRAFFITI- SADZĪVOT VAI NOLĒGT?

Jānis Lejnieks, Dr.Arch.

Rīgas Austrumu izpilddirekcijas
projektu vadītājs

Graffiti is strīdīga, pretrunīga
un polemiska (angl.
Controversial) tēma pilsētu
administratoriem.

2

K-1

TP 495
10KV

10KV

Vecrīga, Jauniela

Jāizšķir:

- Tag- marķējums (angl. *tag*)
- Graffiti (angl. *graffiti*)- rupja vai politiska rakstura uzraksti uz sienām
- Stensils (angl. *stencil*)- rupja vai politiska rakstura uzraksti uz sienām uzkrasoti ar trafaretu vai sablonu

Graffiti tiek raksturots un vērtēts kā:

- vandalisms un huligānisms,
- “tautas balss” jeb alternatīvs medijs, kas izsaka sabiedrības protest un vēlmes
- ielu māksla (angl. *Street art*)

VASARA 2017

VELOJUGLA 16.06.

VECDĀUGĀVA 01. VAI 08. JŪL

HĀPAKS AUGUSTA 1., 2. NED.
JĀ SANĀKS

Rīga

Rīga, Gogoļa iela

Maskava

Graffiti tiek asociēts ar pagrimumu, un tas izplatās tikai degradētās teritorijās, vietās, kuru izskats pamazām iziet ārpus pilsētas administratoru kontroles, lai gan atbilstoši likuma normām tas ir jāapkaro. **Minska.**

Изображение граффити и рисунков на фасадах зданий жилых домов и в местах общего пользования подъездов жилых домов без разрешения собственников, уполномоченного лица по управлению общим имуществом не допускается. Жилищно-эксплуатационные службы ведут постоянную работу по выявлению и закрашиванию несанкционированных рисунков и надписей вандального характера.

Согласно подпункту 1.6 пункта 1 **Указа Президента Республики Беларусь от 31.12.2015 № 535 «О предоставлении жилищно-коммунальных услуг»** (далее – Указ № 535) при повреждении вспомогательных помещений многоквартирного жилого дома, в том числе в результате актов вандального характера, а также выявлении надписей и (или) изображений непристойного характера уполномоченное лицо по управлению общим имуществом, товарищество собственников либо организация застройщиков обязаны **принять меры по устранению указанных надписей и (или) изображений и** приведению вспомогательных помещений многоквартирного жилого дома в соответствие с обязательными для соблюдения требованиями технических нормативных правовых актов, в том числе посредством проведения текущего ремонта. Также нормами Указа № 535 определены сроки проведения и порядок оплаты вышеуказанных работ.

Создание граффити на стенах городских зданий и сооружений расценивается как **мелкое хулиганство** (ст. 17.1 Кодекса об административных правонарушениях Республики Беларусь (далее - КоАП)).

Rīga, Kr.Barona iela

Ir pilsētas, kur:

- graffiti ir novērtēts kā sociālās izteikšanās līdzeklis, kas noteiktu limitu ietvaros ir legāls.
- notiek sadarbība ar ielu māksliniekiem.

Norčepinga (Zviedrija)

Varšava.

Bordo.

Pekina.

Kernsa (Austrālija)

Ālborga (Dānija)

Tartu.

Rīga

Norcepinga (Zviedrija)

In the city of Norrköping, we have a long history of using public spaces, where practicing the art of graffiti is legal, partly to prevent vandalism on government and private owned property and partly to offer a versatile environment for new and vivid art expressions.

We do differ between the terms of *graffiti* and *vandalism*, whereas the word *graffiti* refers to the art form of writing, spray painting, tagging et cetera as it is performed within assigned areas and *vandalism* refers to painting and scribbling outside these areas.

By presenting ideal conditions to create graffiti it is possible to make practitioners choose legal walls instead of illegal objects.

Even though most graffiti practitioners are grateful to be given the opportunity to practice their art lawfully, there will always be a few seeking a thrill from doing the forbidden.

Tartu's most representative stencil collection
under Vabaduse bridge

Foto:Kristin Kägu. Nov, 2018

The former restaurant Kaseke that will be demolished soon has been canvas for street artists for quite some time. This spring an agreement was reached between the owner and local street art activists that declared the building a “legal canvas” to be used for any kind of free self-expression.

Foto: Kajar Kattai. Jul, 2018.

Võru street Art Gallery – a 50 meter long wall next to an overdimensioned traffic space.

Foto: Aki. Jul, 2015.

Kā un kur graffiti var kalpot kā pozitīvs faktors sabiedrības demokrātizācijā un saliedēšanā?

Ja tas vispār ir iespējams?

This is
Augmented Art
Download AR app:
RestartReality.ee
#restartreality #estonia100
EVL'18

Rīga, tunelis Stacijas laukumā

Rīga, Spargēlu iela

Kā graffiti var tikt atļauti, nemazinot vai negraujot tiem raksturīgo protesta garu, jo tos rada pie “labi audzinātas sabiedrības” nepiederošie , neaudzinātie nespeciālisti- autsaideri (angl. *outsider*)?

Rīga, skola Lauku ielā

Rīga, skola Lauku ielā

Pilsētu administratoriem ir citi uzskati.

Kādi?

Jautājums ir-

sadzīvot vai noliegt?

Rīga, Durbes iela

Latvijas pašvaldību izpilddirektoru sanāksmes:

- Mērķis- atrast praktiskus risinājumus- kā rīkoties?
- Uzdevums- diskutēt par graffīti fenomenu.

LATVIJAS PAŠVALDĪBU IZPILDDIREKTORU ASOCIĀCIJA

RĪGĀ 2018.GADA 23. NOVEMBRĪ

Paldies par uzmanību!

Jautājumi ???

Janis.Lejnieks@riga.lv